

**הבורסה**

**החגיגה בבורסה תימשך!**

תמשיך להזרים כסף. השוק רווי כסף, הקרנות ימשיכו לטפח את המניות שלהן, הגל הספקולטיבי יימשך, אלה מילים על כל פנים, זה בערך מה שיקרה. ויש עוד מומחה, כלכלן שאמר: "כל הגורמים פועלים לשמירת הגיאות במשק". ששט, חלק, ישר ואפילו נכון, כיאה למי שנושא תואר דוקטור.

דיברתי גם עם אחד ממנהלי הקרנות, שאמר לי: תראה, כולם הכינו לטוף

גדולה, וכבר ברור שמי שייצא בסוף החודש, ימהר להיכנס בראשית השנה הבאה.

היום כבר רוב המומחים למיניהם מסכימים שינואר יהיה חודש טוב. כל אחד שומר לו איזה מישפט מחוכם כמו: "אבל תיתכן ריאקציה", "אבא שלך ריאקציה", "אדוני, איפה כל הכסף שלך? בבורסה או בריאקציה, הא? יש חכם אחר שאומר אותו דבר, ובסוף

אני יודע שהדבר החשוב ביותר השבוע הוא עדיין איך קנה בנק המזרחי את הבנק הבינלאומי ולמה, פרטים אפשר לקרוא בעיתונות היומית, את הסיפור כולו בגליון זה.

ועכשיו אני רוצה לעסוק בדבר החשוב באמת: מה יקרה בבורסה עד סוף החודש, ומה יקרה בחודש ינואר, תאמינו לי, שה הרבה יותר חשוב. כל המניות המעוררות בות בעיסקה מועדות לעליות שערים, ולוא רק בגלל עובדה מעניינת אחת: מחירו של הבנק הבינלאומי נקבע על פי שווי השוק של מניות הבנק, או ליתר דיוק חברת-האם פייבי, כל אלה, ויש הרבה כאלה, שאומרים, שהמחיר יקר והי מניות עומדות פי שניים או שלושה מעל לשערן, "האמיתי", התברר.

תמיד היו אומרים לי: מי יהיה מוכן לשלם עבור המניה הזו... וכאן בא שם המניה — יותר מרבע משווי השוק שלה? והנה, רבותי המזומרים, קרה דבר. מוכנים רק נות בנק במחיר השוק של. ואם זה לא מחיר, אז מה הוא מחיר? נכון, זה לא יקרה בכל מיקרה והכל מניה, אבל זה יקרה. עובדה, זה קרה.

מהם הלקחים? שאפשר בהחלט למכור כלב במליון לירות, ולא רק תמורת שני חתולים. העיקר: השלום בדולרים חיים וירוקים, ודבר שני — כל החשופים של "המבינים" עם מרכאות ובלי מר-כאות, שרמת-השערים גבוהה, של המניות בבורסה כמובן, היא נכונה מבחינה טכנית, אך עניינית אין שום מחסום שימנע מהם לטפס עוד כמה עשרות אחוזים, כפי שעשו כבר עד היום, כאשר לפני חודשיים דיברו על מסולה.

**אבא שלך ריאקציה**

אין מסולת. יש חגיגה לקראת סוף השנה, ובינואר תהיה חגיגה עוד יותר

**אינפלציה:**

**חולצות ביוקר, דולרים בזול**

איך נראית האינפלציה בארץ? לגמרי לא רע, מתרגלים. הנה, למשל, ב-11 החודשים האחרונים, היה שיעור האינפלציה 11.9%. לא כל-כך רע בשביל 11 חודש. ב-1981 היתה האינפלציה במשך כל השנה 101 אחוז, פחות ב-18% מאשר ב-11 חודש של 1982. אבל, עדיין יש תיקוה. ב-1980 השגנו שיא אינפלציוני — 133%.

השאלה המעניינת היא, איפה נעמוד בסוף החודש. לכלני-האוצר אומרים, שה אינפלציה תהיה קטנה מזו של 1980, כלכלני ההסתדרות אומרים שהיא תהיה גבוהה יותר.

בינתיים, דבר אחד בטוח: הדולר האמריקאי יהיה זול, ומי שצריך דולרים, כדאי שיקנה עכשיו.

ועוד עצה: מכיוון שמחיר חולצה או זוג מיכנסיים בארץ הוא לפחות כפול, או פי שלושה, ממחירם באירופה ובארצות הברית, כדאי לנסוע לסוף-שבוע ללונדון, לקנות בגדים לכל המיטפה וכמובן לחיזור. מתברר שזה יותר זול ויותר מהנה, מאשר לקנות בארץ.

השאלה הכריזמטית היא, מדוע המחיר בארץ כליך גבוה והדור לרבים כליך זולים. התשובה לחלק הראשון היא — קונים בכל מחיר, אז למה שהמחיר לא יכפיד עצמו מדי חודשיים? התשובה לחלק השני היא — מטעמי אינפלציה, מחיר הדולר ימשיך להיות זול, זול משיעור האינפלציה.



מפסיר: "השוק צריך פסק-זמן, כדי לעכל את ההנפקות החדשות". כבר אכלנו היום פעמיים צהריים; העיכול בסדר וגם ההנפקות החדשות, איפה הכסף שלך חביבי, בעיכול או בהנפקות? ויש גם הגישה החכמה: "הממשלה

השנה ביקושים קטנים עם פריצות גודליות. כולם, כל הקרנות הולכות לרענן את השורות. כל קרן מכינה כמה מי"ל לארדים נוספים במניות של בנקים, כדי לשמור מפני השחלות של קרנות יריבות. יהיה שמה, וטוב שיהיה.

**קרמיטלפון**

שיגעון הטלפונים כבש גם את ארצות הברית, לא רק את ישראל. הנה שתי דוגמות אחרונות מהמבחר העצום המוצע בשוק האמריקאי, כשהמחירים נעים מ-15



דולר ועד 65 דולר. היותר מתחכמים נמכרים ב-250 דולר, קרמיט הצפרדע והי פקטום הם החידושים האחרונים.

וכך מסכם את הדברים האיש, או אולי, החבר, שיצטרך בבוא הזמן לענות על השאלה: יש דבר ו צוות העיתונאים בעל שיעור-קומה (אלא שהמערכת לא יודעת, "לטפל" כראוי ביכולתם ובפרי עטם), משאבים מספיקים, מיספר מנויים קבוע — והרי לכך נתונים טובים להוצאת עיתון טוב, אבל השמרנות, חוסר התפתחות טכנולוגית, דריכה במקום מבחינת עריכה וגרפיקה, מכונות חורקות ואותיות שברות, ירידה במספר המנויים מדי שנה — כל אלה הדליקו נורה אדומה בהסתדרות. יש רק שתי פרות קדושות היום בהסדרות: תוספת היוקר והסכמי השכר. דבר כבר לא.

**..דבר" כבר לא**

**פרה קדושה**

יש דבר? שאלה טובה. בטח שיש דבר; הנה, הוא אפילו מופיע יום-יום. אבל השאלה היא: למה לנתן אלמחלינו, גיזבר ההסדרות, נמאס להזרים כל חודש סכומי עתק כדי לממן את דבר? הסביר לי אחד שחושב כמו הגיזבר: מנויי העיתון שילמו כבר בתחילת השנה, בעיקר מוסדות, קיבוצים וגם סתם מנויים, כך שהכנסות ממכירה כמעט אין. אבל לעומת זה הוצאות יש דווקא הרבה. למשל: עלויות הייצור גדלות מדי חודש. המכונות, "מודקנות" יחד עם העיתון, הן תחזוקה נעשית יותר יקרה, העובדים הוותיקים פורשים והצעירים, אם יש כאלה, עובדים בעיתוני-הערב — שם משלמים יותר. התוצאה הבלתי-ימנעת: העיתון מתייקר ומהווה נטל כספי על ההסתדרות, ויש אומרים נטל כבד מדי. ויש גם מי שאומר, אם כבר אופוזיציה, או הארץ עושה את זה הרבה יותר טוב.

אבל יש גם כמה סעיפי זכות, כך למשל בדבר מכינים מועדות דרושים של הרווח הכללי. הדפוס גם מכין ומדפיס כמה עיתונים מקומיים ועוד כמה עבודות-דפוס, שהאיכות לא נמנית עם הדרישות המחייבות. הנה כי כן, חי לו, "דבר", ה- מודפס ב-27,000 עותקים מדי יום, כשהוא כמעט ואינו נמכר בקיום קיים, והדור הצעיר, משום מה, אינו נוטה לקנות אותו. שיכבת הקוראים הנאמנה מודקנת ונעדרת למת אטיאט, וחדשים לא באים תחתם. עוצב, באמת עוצב.

**מי ישתה את הנופט?**

ויש גם 1500 בנקים בארצות הברית, שהללו לכל מיני מדינות המתקשות להחזיר את החובות והם ממשוכים להלוות להן, כדי שיהיה להם לשלם את הריבית, על הקרן, שכבר ברור שלא תוחזר. זה מזכיר לי חבר טוב, שכנה את החילה הראשונה שלו, כאשר לכולם עוד לא היתה דירת-שיכון של שני חדרים. הבחור דגן היה מומחה להלוואות, כלומר ידע איפה אפשר לקחת הלוואות ואיפה אפשר לקבל הלוואות, ויש הבדל. כשהייתי שואל אותו: "שמע רמי, אתה לא פוחד לקחת כל כך הרבה הלוואות?" היה משיב: "שידאנו אלה שאני חייב להם".

**שמירה בלי שומרים**

סיפר לי קבלן הבונה וילות ברמת השרון על יחסי "העבודה" שלו עם חברת הביטוח, המבטחת את הווילות בעת ה בנייה. חברת-הביטוח, הוא מספר, מחייבת אותי לקחת שומרים מחברת השמירה, כתנאי לביטוח, אחרת הם לא מוכנים לבטח. אני משלם עבור השמירה. מה קורה, אין שומרים, אף אחד לא בא לבדוק, אין פתקים המעידים על ביקור של שומר וכך זה נמשך כבר הרבה זמן. ומה קורה אם גונבים משהו מהבניין? שום דבר, חברת-הביטוח משלמת. אמרתי להם שאקח שומר שלי, פרטי, לא רוצים אפילו לשמוע.

"לאחרונה", כמו שכותבים בעיתונים, שמתי לגמרי במיקרה שיהיה בוז הלשון: התדמור הזה מנסח לנו את הראש עם האוסף-קשמופס הזה. יותר טוב שיכתוב על הבורסה ושיגיד על מה עולים ה"שבוע", ובכן, אני באמת מתכוון לומר כמה דברים חשובים על אוסף-ארנון המדינות המפיקות נפט, וזה חשוב.

פעם, וליתר דיוק עד לפני שנתיים ואולי פחות, נחשבה כל מדינה שיש לה נפט לעשירה ובת-מול, היום זה בדיוק להיפך. המדינות האלה התרגלו להרבה כסף, וכדי להמשיך בחגיגות המשיכו להפיק יותר נפט, אך הצריכה ירדה וגם המחירים, ככל שירדו המחירים, הפסיקו לשמור על המחיר שנקבע על-ידי אוסף ומכרו נפט מתחת לשולחן ובשוק החופשי שי במחירים מוליים.

קבוצת מחקר בדקה ומצאה שכל הווילה בדולר אחד במחיר של חבית נפט פרושה אובדן הכנסות של 7.5 מיליארד דולר לשנה למדינות אוסף. סעודיה תחזיק מעמד, אפילו ירד מחיר חבית הנפט 4- ואפילו ב-8 דולר (המחיר היום 32-34 דולר). אך המדינות האחרות, כמו ונצואלה, ניגריה וכמובן מקסיקו, יגיעו אל סף פשיטת-הרגל, ואז, על-פי נבואתי של יעקב מרידור, יצטרכו לשתות את הנפט.

ועוד משהו שלא ייאמן. בנקאים מארצות-הברית ואירופה, שהבנקים שהם עומי דים בראשם הילוו מאות מיליארדי דולרים למדינות כמו מקסיקו וונצואלה, מתפללים כל יום פעמיים. פעם ראשונה שמחיר הנפט יעלה, כדי שהמדינות הלוחות יחזירו את חובותיהן. פעם שנייה שמחיר הנפט ימשיך לרדת, כדי שהמדינות הצורכות נפט יוכלו לשלם את חובותיהן ואת זה יוכלו לעשות רק כשההוצאה על נפט תיקטן.